

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 19. november 2020
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2020-0030-5128
Dok.: 1723436

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål G fra Folketingets Retsudvalg den 19. november 2020

Samrådsspørgsmål G:

”Vil ministeren på baggrund af ministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1253 (alm. del, folketingsåret 2019-20) redegøre for, hvorfor ministeriet i årevis har fastholdt over for Retsudvalget, at det var politiet, der undersøgte ejer- og forsikringsforholdene i sagen om Scandinavian Star, og vil ministeren herunder redegøre for: – om ministeriet har vildledt Retsudvalget, – hvor fejlen er sket i ministeriet og – hvordan de fejlagtige informationer kan have haft effekt på sagens forløb?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Svar:

[Indledning]

1. Tak for spørgsmålet.

Jeg er glad for, at jeg med samrådet her i dag får mulighed for over for Retsudvalget at uddybe den berigtigelse af mit svar på spørgsmål nr. 1253 fra Retsudvalget, som har givet anledning til samrådsspørgsmålet.

Forhåbentlig kan jeg samtidig få udryddet nogle af de misforståelser, som jeg kan forstå, at berigtigelsen har givet anledning til.

Jeg vil dog starte med at sige, at branden ombord på Scandinavian Star er en tragisk og forfærdelig sag.

Jeg har den dybeste medfølelse med ofrene og med dem, som mistede et familiemedlem eller en nærtstående ombord på skibet.

Intet kan afbøde det tab, de har lidt.

2. Branden ombord på Scandinavian Star er samtidig en meget omfattende og kompleks sag, som er blevet undersøgt flere gange i flere forskellige sammenhænge.

Og en sag som i dag – 30 år efter – fortsat drøftes.

Inden jeg kommer nærmere ind på den berigtigelse, der ligger til grund for samrådsspørgsmålet, vil jeg gerne først redegøre for politiets, rigsadvokatens og de norske myndigheders behandling af sagen i relation til ejer- og forsikringsforholdene.

Det er alt sammen forhold, der tidligere er beskrevet i svar til Folketinget, men jeg vil gerne gentage hovedindholdet her.

[Politiets efterforskning]

3. Som det bl.a. fremgår af Justitsministeriets besvarelse af 2. oktober 2018 af spørgsmål nr. 815 fra Retsudvalget, aftalte de norske, svenske og danske myndigheder umiddelbart efter branden på Scandinavian Star at opdele efterforskningen i sagen.

Branden og dens umiddelbare årsag skulle efterforskes af de norske myndigheder.

Brandslukningsarbejdet og de tekniske forhold ombord på skibet skulle efterforskes af de svenske myndigheder.

Og skibets ejer- og forsikringsforhold samt skibets almindelige sødygtighed og overensstemmelse med den søretlige lovgivning skulle efterforskes af de danske myndigheder.

4. Politiets efterforskning i Danmark førte til, at der den 10. februar 1992 blev rejst tiltale mod skibets reder, direktøren i rederiet og skibets kaptajn for overtrædelse af den dagældende lov om skibes sikkerhed.

Ejer- og forsikringsforholdene var i den forbindelse genstand for undersøgelser i det omfang, det var relevant for at kunne fastlægge rederansvaret i forbindelse med skibets overholdelse af den søretlige lovgivning og det heraf følgende strafferetlige ansvar.

Sagen blev afsluttet ved Højesterets dom af 22. november 1993, hvor både skibets reder, direktøren i rederiet og skibets kaptajn blev idømt 6 måneders hæfte.

[Rigsadvokatens undersøgelser]

5. Som Justitsministeriet flere gange har oplyst i besvarelser til Retsudvalget, har Rigsadvokaten og Justitsministeriet siden straffesagens afslutning behandlet en række anmodninger om genoptagelse.

I anmodningerne har det navnlig været gjort gældende, at ejer- og forsikringsforholdene til Scandinavian Star burde efterforskes yderligere.

Rigsadvokaten har i den forbindelse udarbejdet en redegørelse i 2005 og et notat i 2010 om bl.a. ejer- og forsikringsforholdene i sagen.

Justitsministeriet har endvidere i 2006 udarbejdet et notat om de samme temaer.

6. Rigsadvokatens redegørelse og notat er ligesom Justitsministeriets notat offentligt tilgængelige og tidligere oversendt til Retsudvalget bl.a. ved besvarelse af 26. maj 2014 af spørgsmål nr. 368.

I Rigsadvokatens redegørelse fra 2005 tog Rigsadvokaten stilling til, om der ved yderligere efterforskning vil kunne peges på en eller flere nulevende gerningsmænd, der har overtrådt straffelovens § 180 om brandstiftelse.

Rigsadvokaten konkluderede, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at genoptage sagen, selv om et selskab eller personer kan have haft økonomisk fordel af branden.

Rigsadvokaten fandt heller ikke, at der ved fornyet efterforskning ville kunne tilvejebringes yderligere oplysninger, der kunne bestyrke påstandene om et motiv.

[De norske undersøgelser]

7. Ejer- og forsikringsforholdene har også været undersøgt af de norske myndigheder, herunder af Oslo Politi og af granskningskommissionen, som det norske Storting nedsatte i 2015.

Det er heller ikke lykkedes de norske myndigheder at finde holdepunkter for, at der skulle have været et økonomisk motiv bag branden.

Jeg kan i den forbindelse bl.a. henvise til Justitsministeriets besvarelser af 13. april 2018 af spørgsmål nr. 431 og af 4. februar 2020 af spørgsmål nr. 439 fra Folketingets Retsudvalg.

[Berigtigelsen]

8. Det bringer mig til Justitsministeriets berigtigelse af besvarelsen af Retsudvalgets spørgsmål nr. 1253.

Som det fremgår af Justitsministeriets berigtigelsesbrev af 12. oktober 2020, fremgår det ved en beklagelig fejl i besvarelsen af spørgsmål nr. 1253, at det var politiet, som forestod de omfattende undersøgelser af, hvorvidt Scandinavian Star var forsikret for cirka det dobbelte af skibets reelle værdi, som var beskrevet i den konkrete besvarelse.

De undersøgelser, der omtales i besvarelsen af spørgsmål nr. 1253, er imidlertid dem, som Rigsadvokaten foretog i 2005, samt de undersøgelser, der blev foretaget af de norske myndigheder.

Der er altså henvist til den forkerte myndighed i denne sammenhæng. Dette har jeg endvidere præciseret ved min besvarelse af spørgsmål nr. 46, som blev oversendt til Retsudvalget den 16. november 2020.

9. Der er med andre ord ikke tale om en berigtigelse af de oplysninger om politiets efterforskning af ejer- og forsikringsforholdene, som jeg netop har redegjort for, og som tidligere er oversendt til Folketinget.

Berigtigelsen ændrer ikke på, at politiet har efterforsket ejer- og forsikringsforholdene i det omfang, det fandtes relevant for den strafferetlige vurdering.

Der er alene tale om, at Justitsministeriet ved en fejl er kommet til at henvise til den forkerte myndighed i denne sammenhæng. Og det er det, jeg har beklaget i berigtigelsen af spørgsmål nr. 1253.

[Igangværende undersøgelser og afslutning]

10. En anden diskussion er så, om der bør foretages yderligere undersøgelser i sagen.

Det spørgsmål er jeg åben for at drøfte med Folketingets partier.

Jeg vil dog samtidig gerne understrege, at det strafferetlige ansvar for en mordbrand aldrig forældes.

Det betyder, at hvis der kommer nye oplysninger frem i sagen, vil Københavns Politi foretage en vurdering af de pågældende oplysninger med henblik på at vurdere, om der er grundlag for at genoptage efterforskningen af sagen.

Her er det også værd at nævne, at Københavns Politi på nuværende tidspunkt er i gang med at undersøge, om der er grundlag for at genoptage efterforskningen.

11. Det er ikke første gang, at det har været overvejet at genoptage efterforskningen. Det er sket adskillige gange, og det har jeg naturligvis forståelse for.

For som jeg nævnte indledningsvis, er der tale om en tragisk og forfærdelig sag, hvor vi skylder de pårørende at vende hver en sten.

Om det kan være relevant at undersøge enkelte delelementer i sagen, er jeg derfor også åben over for at drøfte med Folketingets partier.

I den forbindelse skal vi dog være forsigtige med at give falske forhåbninger og stille svar på uafklarede spørgsmål i udsigt, som vi kan få svært ved at leve op til.

Tak for ordet.